

Щоб розвиток довільної пам'яті дитини проходив якнайефективніше, рекомендуємо дотримуватися такої послідовності у навчанні:

1). Навчання вміння приймати мнемічне завдання.

Оволодіння цим умінням є необхідною умовою для переходу від мимовільного запам'ятовування і відтворення до довільного. Але що означає - "приймати" мнемічне завдання?

Приймати мнемічне завдання - це вміти усвідомлювати мету запам'ятовування. Діти усвідомлюють мету лише тоді, коли вони зустрічаються з такими умовами, які вимагають від них активного відтворення і запам'ятовування. Найефективнішими з цього погляду є умови ігрової діяльності. Під час такої діяльності мнемічна мета має для дитини дуже конкретний зміст. Щоб навчитися усвідомлювати мету запам'ятовування і відтворення, дитині передусім слід оволодіти вміннями:

- 1) уважно слухати завдання, яке дає дорослий,
- 2) активно запам'ятовувати інформацію, яка надходить від нього, а також
- 3) самостійно пригадувати під час відтворення забуту інформацію.

Уважно вислухати завдання дорослого діти старшого дошкільного віку вже, як правило, вміють, тому зупинятися на особливостях розвитку цього вміння ми не будемо. Для того, щоб навчитися активно запам'ятовувати потрібну інформацію, слід оволодіти мнемічним способом "повторення". Навчання вміння відтворювати забуту інформацію передбачає оволодіння вмінням діяти в ситуації відтворення самостійно, звертатися спершу до себе, до Своєї пам'яті і лише в останню чергу просити допомоги у дорослого.

2). Навчання мнемічним способом.

Оскільки на першому етапі ми починаємо розвивати спосіб "повторення", то основну увагу спершу слід звернути на подальший розвиток цього способу. Він формується легше, ніж інші способи, тому що оволодіння ним не вимагає попередньо навчити дитину якихось мисленнєвих дій. На цьому етапі спосіб повторення повинен набути нової функції - функції відтворення. Дитина повинна навчитися здійснювати "відтворююче повторення" не під час сприймання завдання, а після того, як воно вже отримане. Таке повторення є активнішим, оскільки передбачає самостійне відтворення дитиною завдання.

Коли дитина хоч би на елементарному рівні оволодіє способом "повторення", можна переходити до навчання більш складним - логічним способом запам'ятовування. Складність цих способів полягає в тому, що вони передбачають попереднє оволодіння відповідними способами логічного мислення. До логічних способів запам'ятовування належать, наприклад, "групування", "змістове співвідношення", "схематизація", "складання плану" і ряд інших. Щоб навчити користуватися ними, зазвичай необхідно пройти через два етапи: спершу формується відповідна розумова дія, а вже потім відбувається оволодіння вмінням застосувати цю дію з мнемічною метою.

У віці 5-7 років ми рекомендуємо акцентувати розвиток мнемічних способів "групування" і "змістове співвідношення". Способами "схематизація", "складання плану" й іншими рекомендують оволодівати у дещо старшому віці - з другого-третього класу початкової школи.

Оволодіння вказаними мнемічними способами зробить пам'ять дитини цупкішою і міцнішою.

3). Навчання вміння проводити самоперевірку результатів запам'ятовування.

Метою самоперевірки є співставлення, порівняння результатів виконання діяльності з тим, до чого людина прагне, з якимось раніше заданим зразком. Під час такого порівняння, звіряння з'являється можливість побачити допущені в процесі діяльності помилки і своєчасно виправити їх.

В основі самоперевірки лежать два способи - "відтворююче повторення" і порівняння відтвореного матеріалу із тим матеріалом, який слід запам'ятати. При цьому перший спосіб спрямований на те, щоб краще запам'ятати матеріал, а другий - на те, щоб інформація, яка вже є в пам'яті, була максимально точною.

Під час здійснення самоперевірки дуже важливе значення має усвідомлення того, з якою метою вона проводиться. Тільки у цьому випадку вона буде корисною для запам'ятовування і дозволить вносити корективи у повторення, наприклад, повторювати більше те, що найгірше запам'ятовується. Навчитися цього дитині непросто, тому їй потрібні будуть ваша допомога і терплячість.

За матеріалами сайту
file:///localhost/E:/Як%20розвивати%20довільну%20пам'ять%20_%20-%20УВАГА,%20ПЕРШОКЛАСНИК!%20_!-if(ДЛЯ%20ВЧИТЕЛЯ)--_%20ДЛЯ%20ВЧИТЕЛЯ_!-endif--_%20-%20Вчителю%20на%20замітку%20-%20Урок.%20Сайт%20вчителя%20початкових%20класів%20Кресак%20Н.М..mht